

Thực hiện với sự hăng diện!
Những điều quan trọng khi thực hiện
bảo dưỡng xe ô tô
~Ăn bản dành cho xe tải, xe buýt~

Lời mở đầu

Tài liệu giảng dạy này là tài liệu bổ sung của Tài liệu giảng dạy về vệ sinh an toàn (ấn bản dành cho xe chở khách) giải thích những điểm cần chú ý trong thao tác bảo dưỡng xe tải, xe buýt (xe cỡ lớn).

Tại khu vực bảo dưỡng xe ô tô sẽ có nhiều thao tác mang tính “nguy hiểm” dẫn tới tai nạn.

Sẽ có cả trường hợp không chỉ bản thân bị thương do tai nạn đó mà còn gây thương tích cho đối phương.

Chúng ta hãy sử dụng tài liệu giảng dạy này và học về sự an toàn trong thao tác bảo dưỡng xe tải, xe buýt để không gây ra tai nạn cũng như không gây thương tích cho đối phương.

Tai nạn trong bảo dưỡng xe ô tô xảy ra do những việc như:

“bị kẹp vào, bị cuốn vào”,

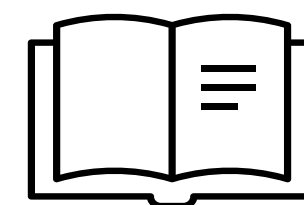
“va phải, rơi xuống”

Thao tác bảo dưỡng xe ô tô tiềm ẩn nhiều “nguy hiểm”.

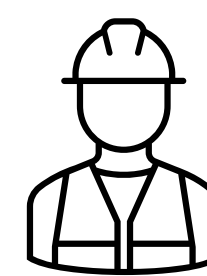
Hãy loại bỏ suy nghĩ “Bản thân mình không sao”, mà hãy luôn nghĩ “**An toàn là điều quan trọng nhất**”.

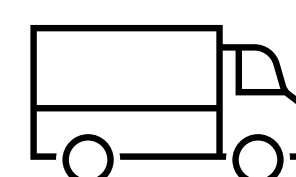
1 Ý thức về an toàn

2 Diện mạo trang phục

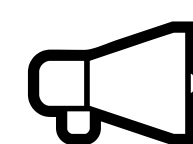
3 Hướng dẫn cho xe

4 Chuẩn bị cho thao tác

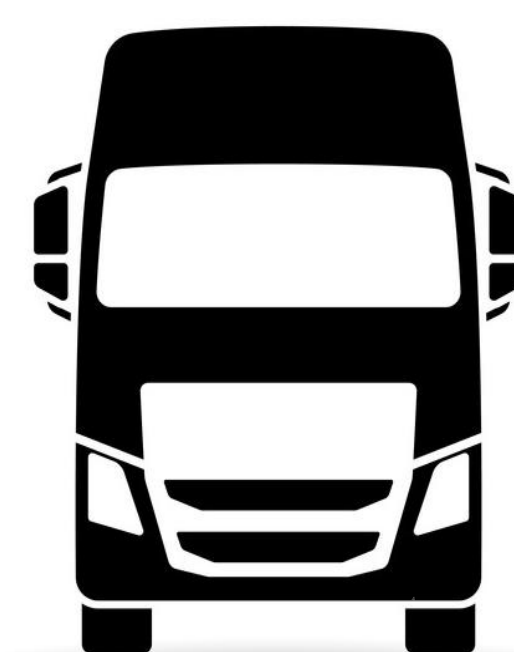
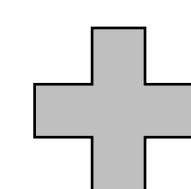
5 Hô lên khi thao tác

6 Thao tác không an toàn

7 Kết luận

1 Ý thức về
an toàn

1 Ý thức về an toàn

[Thao tác an toàn là]

Khi thực hiện bảo dưỡng xe ô tô, nếu không thực hiện các thao tác chính xác hay thao tác an toàn, **tai nạn** sẽ xảy ra và người sẽ **bị thương**.

Ngoài ra còn gây tổn hại đến xe của khách hàng, công việc của nhà máy sẽ phải dừng lại.

Khi thực hiện thao tác bảo dưỡng, hãy vừa luôn suy nghĩ về những “**nguy hiểm**” vừa “**xác nhận**” từng thao tác một.

1 Ý thức về an toàn

Suy nghĩ về những nguy hiểm bằng cụm từ **“có thể”** !

Con người

“có thể”

Ví dụ: Tay **có thể** bị kẹp

- bị kẹp vào
- bị cuộn vào
- đụng trúng
- rơi xuống
- bị điện giật
- đau thắt lưng
- ngã
- bị bỏng

Vật

“có thể”

Ví dụ: Lốp xe **có thể** xoay.

- chuyển động
- xoay
- bay ra
- rơi xuống
- rời ra
- bốc cháy
- đổ xuống
- sụp xuống
- phát nổ
- rò rỉ

Hãy luôn suy nghĩ về việc **“có thể”** xảy ra và thao tác.

2 Diện mạo
trang phục

2 Diện mạo trang phục

“**Diện mạo trang phục**” là chỉ việc giữ cho trang phục hay vẻ bề ngoài gọn gàng chẵn chu để mọi người có thể thực hiện thao tác với tâm trạng thoải mái và để không gây sự khó chịu cho khách hàng.

Đặc biệt, “**bộ đồ bảo hộ áo liền quần**” là đồng phục mặc khi thực hiện thao tác bảo dưỡng, có tác dụng bảo vệ thân thể khỏi những nguy hiểm trong khi thao tác bảo dưỡng xe ô tô. Việc mặc “bộ đồ bảo hộ áo liền quần” đúng cách sẽ giúp có những thao tác an toàn, tránh được các tai nạn, và những hình dung từ khách hàng cũng trở nên tốt hơn.

Hãy tuân thủ những điểm sau và mặc “**bộ đồ bảo hộ áo liền quần**” đúng cách.

2 Diện mạo trang phục

Cách mặc đúng “bộ đồ bảo hộ áo liền quần”

Các điểm cần kiểm tra

☐ Chọn kích cỡ vừa người

☐ Đội mũ hướng về phía trước

☐ Kéo hết khóa kéo

☐ Đóng cúc cổ tay áo

☐ Trang phục không bị bẩn

☐ Không có lỗ thủng

☐ Đi giày an toàn

※ Giày an toàn = giày bảo vệ

các ngón chân, chống trơn trượt

2 Diện mạo trang phục

Cách mặc không đúng “bộ đồ bảo hộ áo liền quần”

		(Ví dụ)	(Lý do)
		Đội mũ quay về phía sau	Bụi sẽ bay vào mắt
		Cởi phần trên bộ đồ áo liền quần	Không bảo vệ được thân thể khỏi bị thương
		Đút tay vào túi quần	Khi có vật rơi xuống, bản thân sẽ bị thương
		Không đi giày an toàn	Không thể bảo vệ chân

3 Hướng dẫn
cho xe

3 Hướng dẫn cho xe

Tai nạn dễ xảy ra khi đỗ xe.

Tài xế hầu như không thể nhìn thấy phía sau.

Do đó, chúng ta cần hướng dẫn cho xe và hỗ trợ việc điều khiển xe cho tài xế.

Hãy tuân thủ những điểm sau và hướng dẫn cho xe.

3 Hướng dẫn cho xe

[Những điểm cần chú ý]

① Trước khi cho xe chuyển động, xác nhận xem xung quanh có **đồ vật** gì không.

② Chú ý đến chuyển động của các xe, đồ vật, người xung quanh và xác nhận **sự an toàn của bản thân**.

③ Người hướng dẫn đứng **ở nơi mà tài xế có thể nhìn thấy** với **khoảng cách vừa đủ** từ xe.

Gương từ ghế lái

Nhìn từ ghế lái

3 Hướng dẫn cho xe

[Những điểm cần chú ý]

- ④ Ra hiệu “All right (Được rồi), Stop (Dừng lại)” bằng tay và hô to để tài xế có thể nghe thấy.

<https://youtu.be/CGRTl04eInw>

<https://youtu.be/jILRPS03aqE>

4 Chuẩn bị cho
thao tác

4 Chuẩn bị cho thao tác

Khi thực hiện thao tác bảo dưỡng mà không “**chuẩn bị**” kĩ càng sẽ dẫn tới tai nạn hoặc thương tích.

Chúng ta hãy cùng học về những chuẩn bị cần làm trước khi thao tác và những điểm cần xác nhận tại đây.

4 Chuẩn bị cho thao tác

[Đỗ xe]

- ① Dừng xe ở nơi bằng phẳng.
- ② Chuyển cần số của ô tô thành **N (Neutral, số 0)** hoặc **P**.
- ③ Kéo **phanh tay** của xe.
- ④ Dùng **“miếng chặn bánh xe”** chặn phía trước và sau bánh trước bên phải của xe.
- ⑤ Móc dây miếng chặn bánh xe lên tay nắm cửa xe.

Xe sẽ chuyển động nếu quên kéo phanh tay hoặc kéo

Chú ý! chưa hết phanh tay.

Trong lúc thao tác, tai nạn hay xảy ra khi xe tự

chuyển động và người bị kẹp vào hay bị kéo đi. Khi

đỗ xe, hãy chặn bánh xe bằng miếng chặn bánh xe.

4 Chuẩn bị cho thao tác

Chú ý! Khi cho xe chuyển động, hãy tháo miếng chặn bánh

xe. Nếu cho xe chuyển động mà không tháo miếng

chặn bánh xe sẽ gây nguy hiểm vì không thể điều

khiển được xe.

<https://youtu.be/3yOT4kYR-Mo>

4 Chuẩn bị cho thao tác

Chú ý!

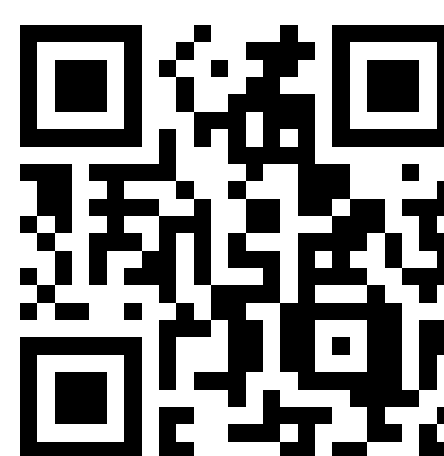
Nếu không dọn dẹp đồ đạc trong khoang cabin trước khi thao tác sẽ gây nguy hiểm như đồ đạc bị rơi xuống, kính xe hoặc đồ đạc bị gãy vỡ.

Chú ý!

Khi cabin đang chuyển động hay khi dừng lại giữa chừng sẽ có trường hợp cabin đổ xuống và người bị kẹp vào nên tuyệt đối không được chui vào phần phía dưới cabin.

Phía trong khoang cabin

<https://youtu.be/tOkQFYWnmcw>

4 Chuẩn bị cho thao tác

【Nâng khoang cabin lên (thủ công) Lật nghiêng khoang cabin (tự động bằng thủy lực)】

Vì động cơ của xe tải nằm dưới cabin nên cần thực hiện việc nâng cabin lên.

- ① Khi thực hiện lật nghiêng khoang cabin tại những nơi như ở bên trong nhà máy v.v. cần có **khoảng không gian vừa đủ** với phía trước xe và trần nhà.
- ② **Những đồ đạc có trong khoang cabin** cần được kiểm tra xem đã được **đặt cố định** để không bị đổ hay gãy vỡ chưa, hoặc mang **ra ngoài cabin** để bảo quản.
- ③ **Những đồ đạc** phía trên giá nóc xe **cần phải được hạ xuống**.
- ④ **Cần phải đóng cửa xe** hai bên trái phải.
- ⑤ Xác nhận xung quanh và **hô lên “Tôi sẽ nâng khoang cabin lên”**.

4 Chuẩn bị cho thao tác

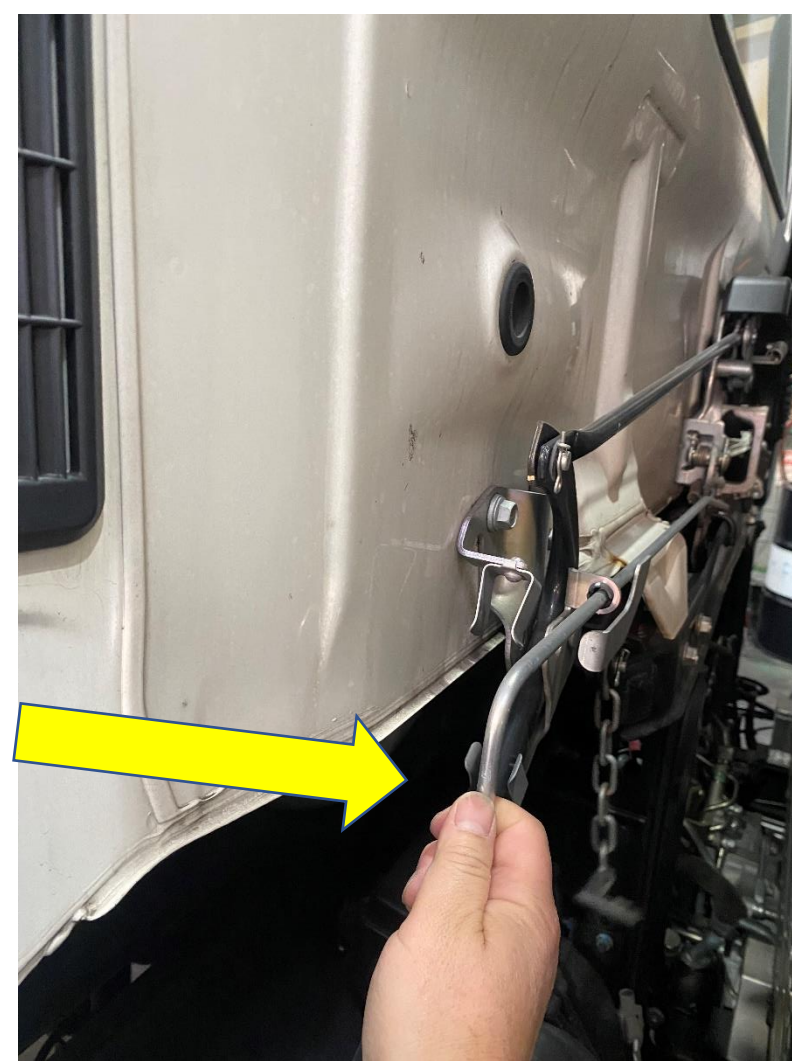
[Khi lật nghiêng khoang cabin thủ công]

Nhờ sự trợ giúp khi không thể lật nghiêng khoang cabin một mình.

Khóa chốt hãm

Cần gạt khóa

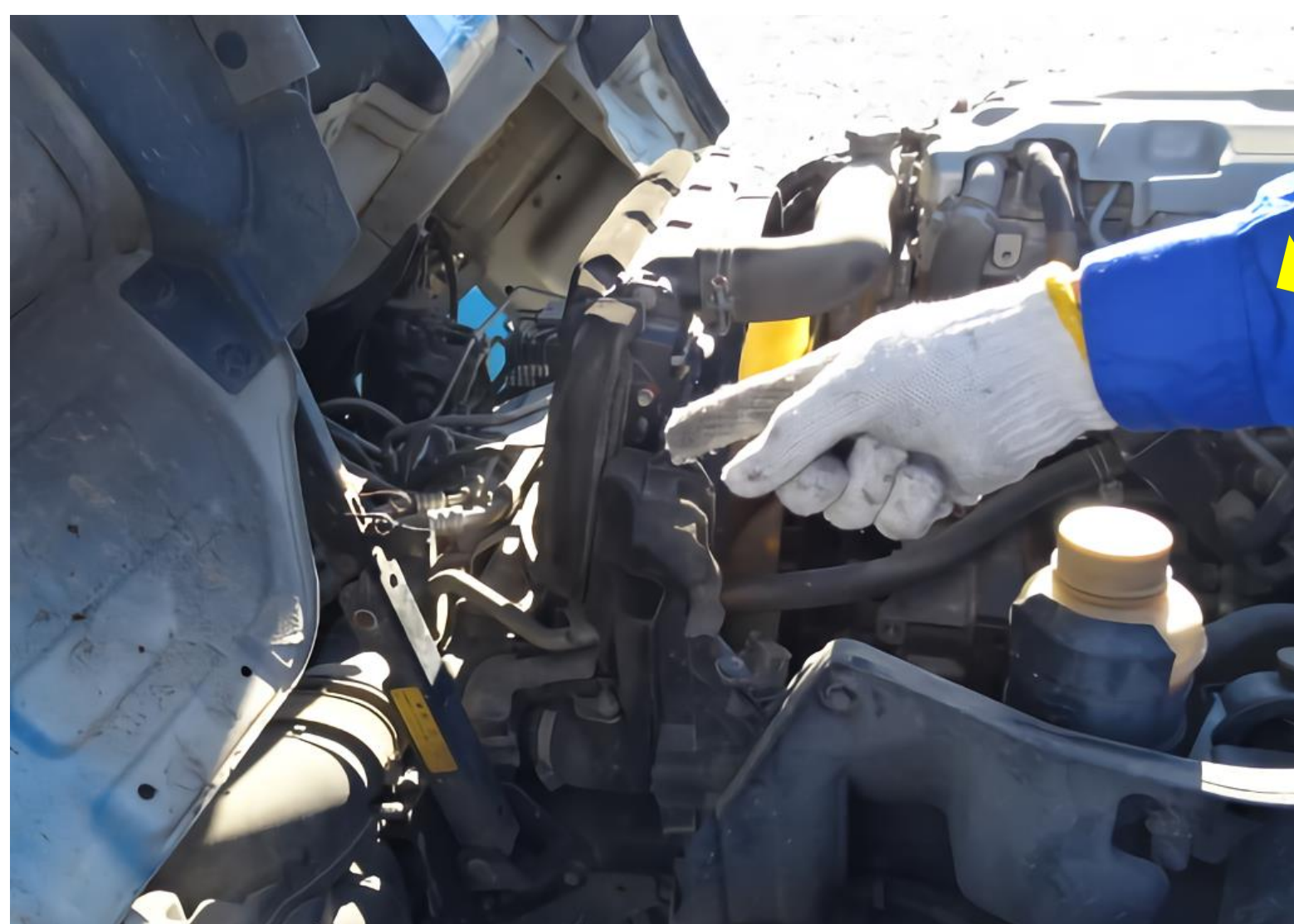

① Xác nhận xung quanh và hô lên “**Tôi sẽ nâng khoang cabin lên**”.

② Tháo khóa chốt hãm cabin, kéo cần gạt khóa và mở khóa.

④ Nâng khoang cabin lên trong khi kéo giữ cần gạt khóa khoang cabin.

⑥ Xác nhận bằng tay cần gạt khóa giữ lật nghiêng khoang cabin, nói thành tiếng “**Đã khóa**”.

Đã khóa

4 Chuẩn bị cho thao tác

Chú ý!

Ngay cả khi đã khóa lật nghiêng khoang cabin, khóa vẫn có thể bật ra khi đụng phải chốt giữ lật nghiêng khoang cabin.

Hãy luôn khóa lại bằng khóa chốt hãm hoặc khóa giữ cabin.

Lật nghiêng khoang cabin thủ công

<https://youtu.be/OYDY1hf3LyU>

4 Chuẩn bị cho thao tác

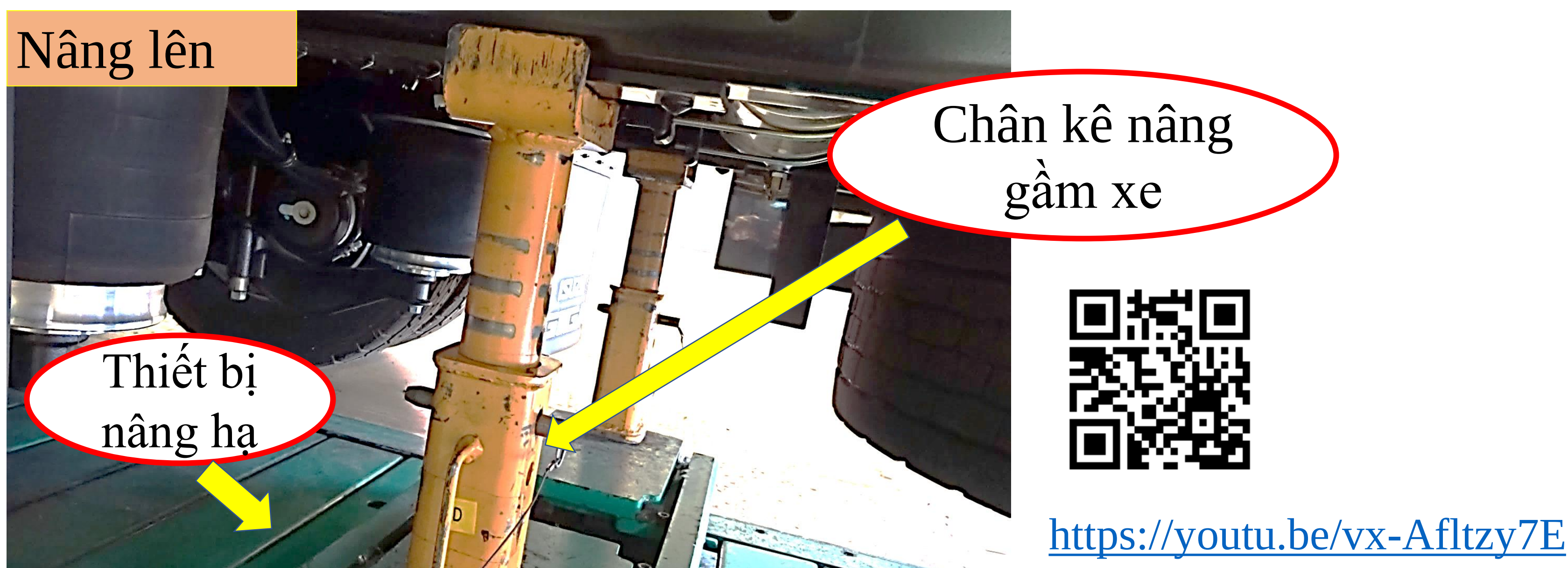
[Nâng xe lên]

※Nâng lên là việc nâng ngang xe ô tô lên bằng thiết bị nâng hạ.

- ① Chọn **chân kê nâng gầm xe phù hợp với xe.**
- ② Cầm phần tay cầm của chân kê nâng gầm để tay không bị kẹp giữa chân kê nâng gầm xe và thiết bị nâng hạ. Lắp chặt chân kê nâng gầm xe vào thiết bị nâng hạ.
- ④ Lắp chân kê nâng gầm xe khớp với khung của xe.
- ⑤ Xác nhận **an toàn xung quanh.**
- ⑥ Hô lên **“Tôi sẽ nâng xe lên”**, sau khi có câu trả lời là **“Vâng”** từ người thao tác khác thì tiến hành nâng xe lên.

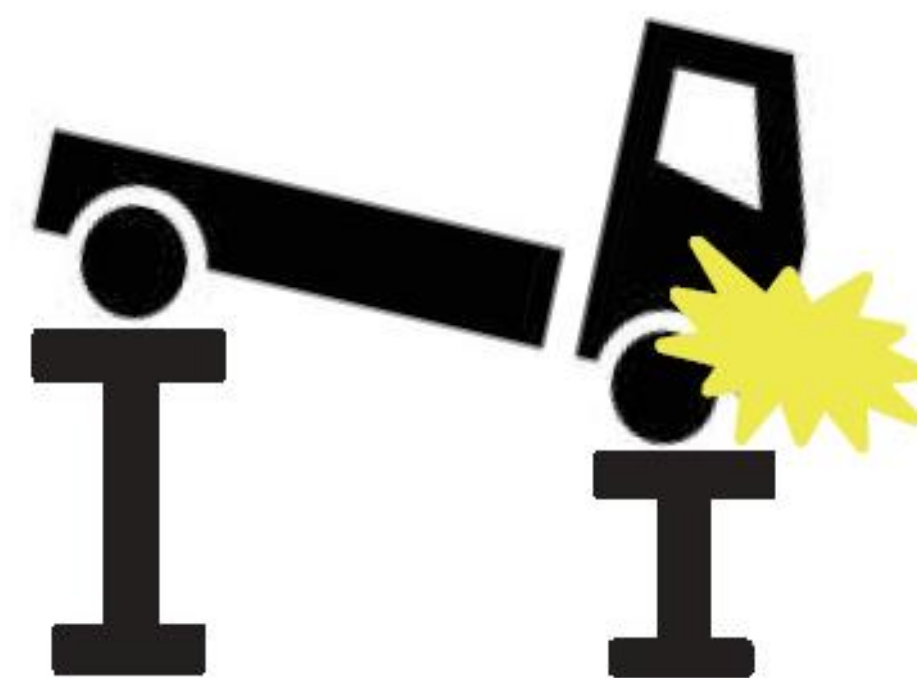
4 Chuẩn bị cho thao tác

Chú ý! Có trường hợp xe bị rơi xuống nếu không lắp chặt chân kê

nâng gầm xe vào thiết bị nâng hạ.

Chú ý! Không chui vào phần phía dưới xe khi đang thao tác với

thiết bị nâng hạ.

Khi xe rơi xuống, hãy ngay lập tức tìm nơi tránh.

4 Chuẩn bị cho thao tác

[Kích nâng xe]

※ Kích nâng là việc nâng hạ phía trước hoặc sau của xe bằng thiết bị kích nâng.

Kích nâng

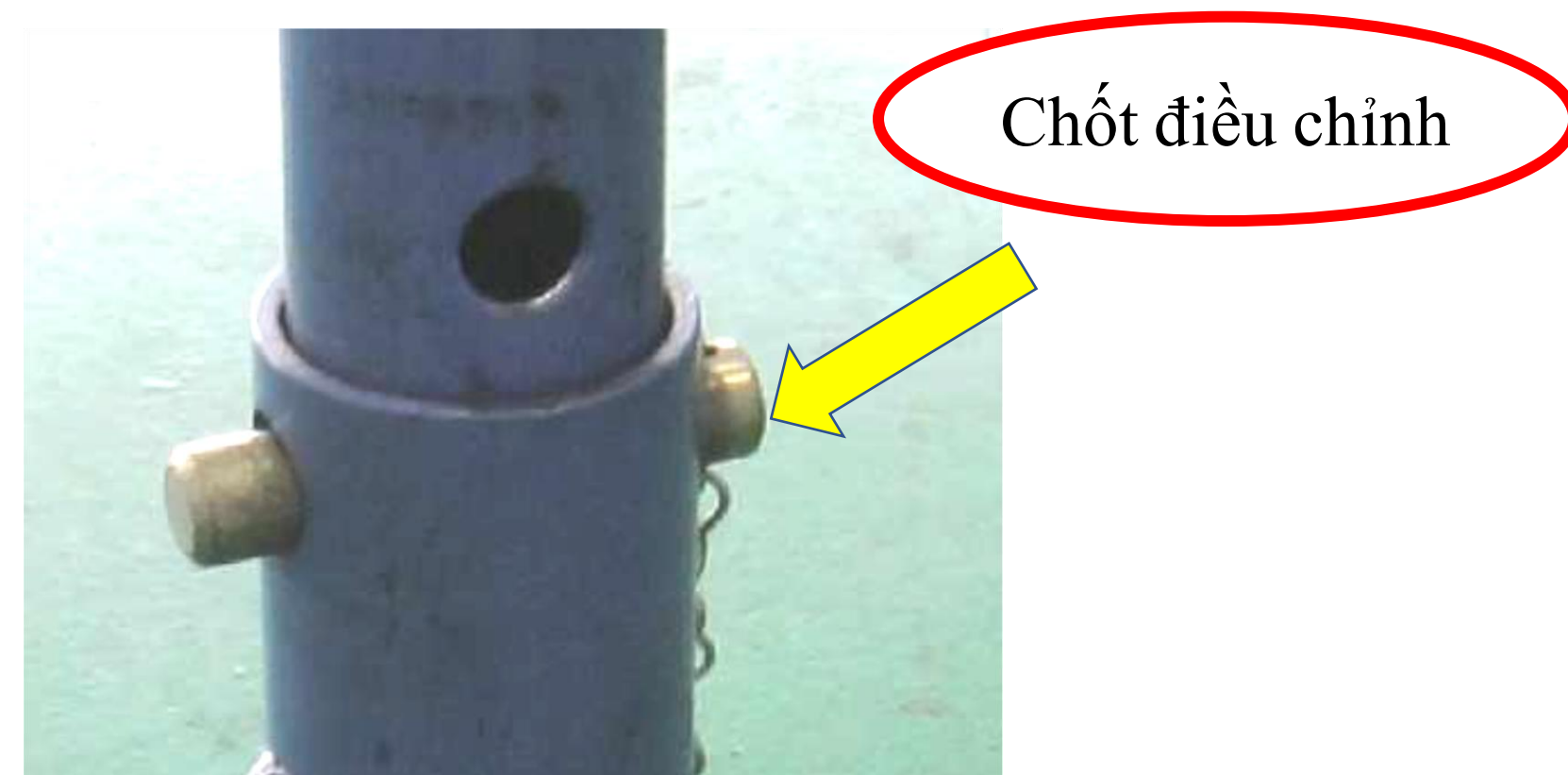

Thiết bị kích nâng

- ① Chọn **loại kích phù hợp với xe**.
- ② Lắp kích vào điểm kích nâng của xe.
- ③ Trong trường hợp sử dụng mề kê (giá đỡ), lắp mề kê vào điểm kích nâng của xe, điều chỉnh độ cao bằng chốt điều chỉnh.

Mề kê

Chốt điều chỉnh

- ④ Xác nhận an toàn xung quanh rồi thực hiện kích nâng xe.

4 Chuẩn bị cho thao tác

[Thao tác với động cơ]

① **Rút chìa khóa xe** trước khi thao tác bảo dưỡng.

- Không để động cơ chạy trong lúc thực hiện bảo dưỡng.

Rút chìa khóa

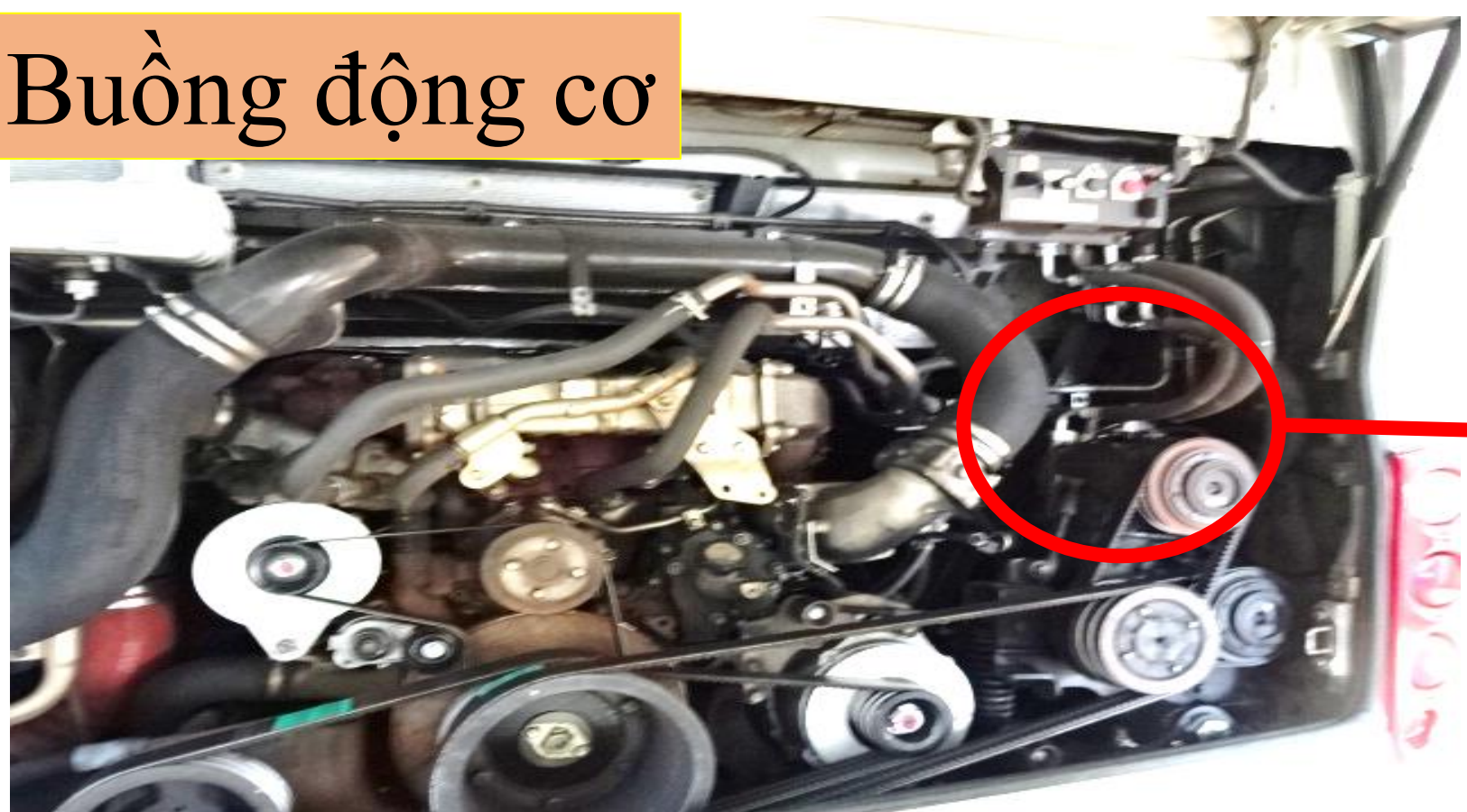

https://youtu.be/grYZrL4u_g4

② **Bật công tắc an toàn lên** trước khi thao tác bảo dưỡng.

※ Xe có động cơ phía sau như xe buýt cỡ lớn

Buồng động cơ

【Công tắc an toàn】

- Đây là công tắc để động cơ sẽ không khởi động trong khi thao tác.
- Công tắc gắn ở buồng động cơ của xe buýt.

Chú ý!

Bật công tắc an toàn

Nếu nhầm lẫn khởi động động cơ

trong khi thao tác bảo dưỡng sẽ

dẫn đến tai nạn hay thương tích.

<https://youtu.be/sMluP59jYik>

GIGA

5 Hô lên khi
thao tác

5 Hô lên khi thao tác

Sẽ có hai hoặc ba người cùng thực hiện bảo dưỡng xe tải, xe buýt. Người thao tác “**hô lên**” để thông báo bằng tiếng đến những người thao tác xung quanh xem có nguy hiểm gì không khi khởi động động cơ, chạy thiết bị nâng hạ v.v, xác nhận câu trả lời bằng tiếng như “**Vâng**” hay “**Không được**” hay “**Chưa xong**” rồi mới bắt đầu thao tác.

Ngoài ra, bằng việc vừa hô lên vừa thao tác, chúng ta đưa ra chú ý cho những người xung quanh, giúp **phòng tránh các tai nạn**.

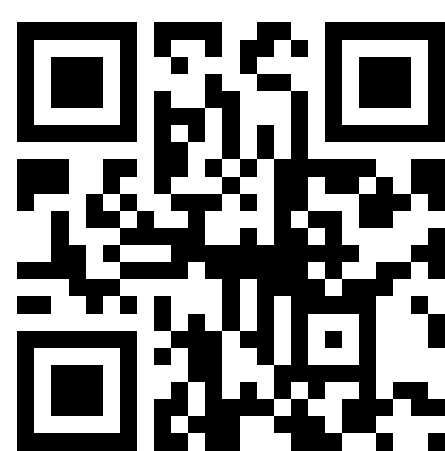
Hãy cùng học về các bối cảnh thực hiện “hô lên” và các phương pháp thực hiện.

5 Hô lên khi thao tác

[Hô lên khi lật nghiêng khoang cabin thủ công]

① Xác nhận xung quanh và hô lên “**Tôi sẽ nâng khoang cabin lên**”.

② Xác nhận bằng tay việc kích hoạt khóa giữ lật nghiêng khoang cabin, rồi nói thành tiếng “**Đã khóa**”.

<https://youtu.be/OYDY1hf3LyU>

5 Hô lên khi thao tác

[Hô lên khi lật nghiêng khoang cabin tự động]

- Khi nâng khoang cabin lên, xác nhận an toàn xung quanh và hô lớn “**Tôi sẽ nâng khoang cabin lên**”.

Thực hiện nâng khoang cabin lên sau khi xác nhận được câu trả lời là “**Vâng**” của người thao tác khác.

<https://youtu.be/39MX3FFvjRM>

5 Hô lên khi thao tác

- Khi hạ khoang cabin xuống, xác nhận an toàn xung quanh và hô lớn “Tôi sẽ hạ khoang cabin xuống”.

Thực hiện hạ khoang cabin xuống sau khi xác nhận được câu trả lời là “Vâng” của người thao tác khác.

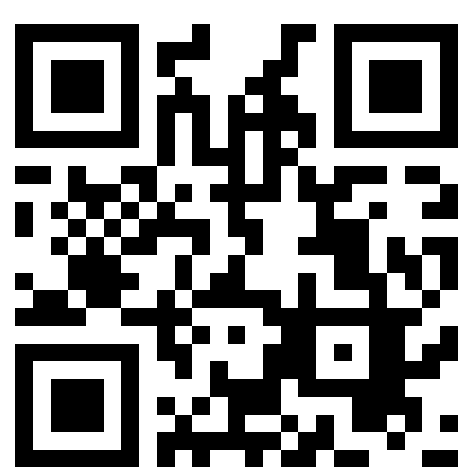
https://youtu.be/AWRylr_WstY

5 Hô lên khi thao tác

[Hô lên khi nâng thiết bị nâng hạ xe ô tô]

- Khi nâng thiết bị nâng hạ, xác nhận an toàn xung quanh rồi hô lớn “**Tôi sẽ nâng thiết bị nâng hạ**”.

Tiến hành nâng thiết bị nâng hạ sau khi xác nhận được câu trả lời là “**Vâng**” của người thao tác xung quanh.

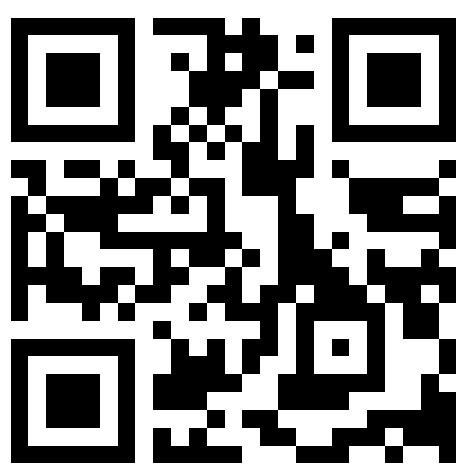
<https://youtu.be/1IWa9vvaTtM>

5 Hô lên khi thao tác

[Hô lên khi hạ thiết bị nâng hạ xe ô tô]

- Khi hạ thiết bị nâng hạ, xác nhận an toàn xung quanh rồi hô lớn “**Tôi sẽ hạ thiết bị nâng hạ**”.

Tiến hành hạ thiết bị nâng hạ sau khi xác nhận được câu trả lời là “**Vâng**” của người thao tác xung quanh.

<https://youtu.be/qdLr13gOjew>

5 Hô lên khi thao tác

[Hô lên khi nâng thùng lật]

- Khi nâng thùng lật, xác nhận an toàn xung quanh rồi hô lớn

“Tôi sẽ nâng thùng lật”.

Tiến hành nâng thùng lật lên sau khi xác nhận được câu trả lời là “**Vâng**” của người thao tác khác.

- Sau khi nâng thùng lật, dựng lắp thanh an toàn vào vị trí.

Chú ý! Thanh an toàn sẽ chống đỡ thùng lật khi thanh lật của thùng

lật bị hỏng. Sau khi nâng thùng lật, dựng lắp thanh an toàn vào vị trí, hãy đừng quên xác nhận việc lắp thanh an toàn.

<https://youtu.be/NWCQP0ZAUcw>

<https://youtu.be/c1Jvs5P-YLE>

5 Hô lên khi thao tác

[Hô lên khi hạ thùng lật]

- Khi hạ thùng lật, xác nhận an toàn xung quanh rồi hô lớn **“Tôi sẽ hạ thùng lật”**.
- Tiến hành hạ thùng lật sau khi xác nhận được câu trả lời là **“Vâng”** của người thao tác khác.

<https://youtu.be/5YJ-xWKFdxI>

Chú ý! Hãy tháo thanh an toàn sau khi xác nhận thùng lật không đổ

xuống.

Nếu thấy có nguy hiểm, hãy ngay lập tức tìm nơi tránh.

5 Hô lên khi thao tác

[Hô lên khi nâng cánh dơi]

- Khi nâng cánh dơi, xác nhận an toàn xung quanh rồi hô lớn “Tôi sẽ nâng cánh dơi”.
- Tiến hành nâng cánh dơi lên sau khi xác nhận được câu trả lời là “Vâng” của người thao tác khác.

[Hô lên khi hạ cánh dơi]

- Khi hạ cánh dơi, xác nhận an toàn xung quanh rồi hô lớn “Tôi sẽ hạ cánh dơi”.
- Tiến hành hạ cánh dơi sau khi xác nhận được câu trả lời là “Vâng” của người thao tác khác.

5 Hô lên khi thao tác

Chú ý! Cánh dơi có ở loại xe có thùng xe hai bên trái phải mở

được lên trên. Vì thực hiện đóng mở bằng công tắc nên không chỉ xung quanh xe mà hãy xác nhận cả việc trên trần có đồ vật gì hay không.

Nâng cánh dơi

<https://youtu.be/kr9jszWnqCg>

Hạ cánh dơi

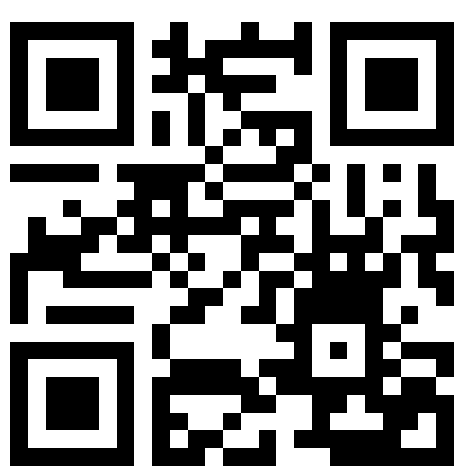

<https://youtu.be/Jwo3L6uHKMM>

5 Hô lên khi thao tác

[Hô lên khi khởi động động cơ]

- Khi khởi động động cơ, xác nhận an toàn xung quanh rồi hô lớn “**Tôi sẽ khởi động động cơ**”.
- Tiến hành khởi động động cơ sau khi xác nhận được câu trả lời là “**Vâng**” của người thao tác khác.

<https://youtu.be/nfgma9fKVRg>

6 Thao tác không
an toàn

6 Thao tác không an toàn

Các thao tác và hành động không an toàn sẽ được giải thích tại đây.

Do có rất nhiều nguy hiểm trong các thao tác bảo dưỡng xe ô tô nên hãy tham khảo những ví dụ sau đây và chú ý cẩn trọng để không thực hiện các thao tác không an toàn.

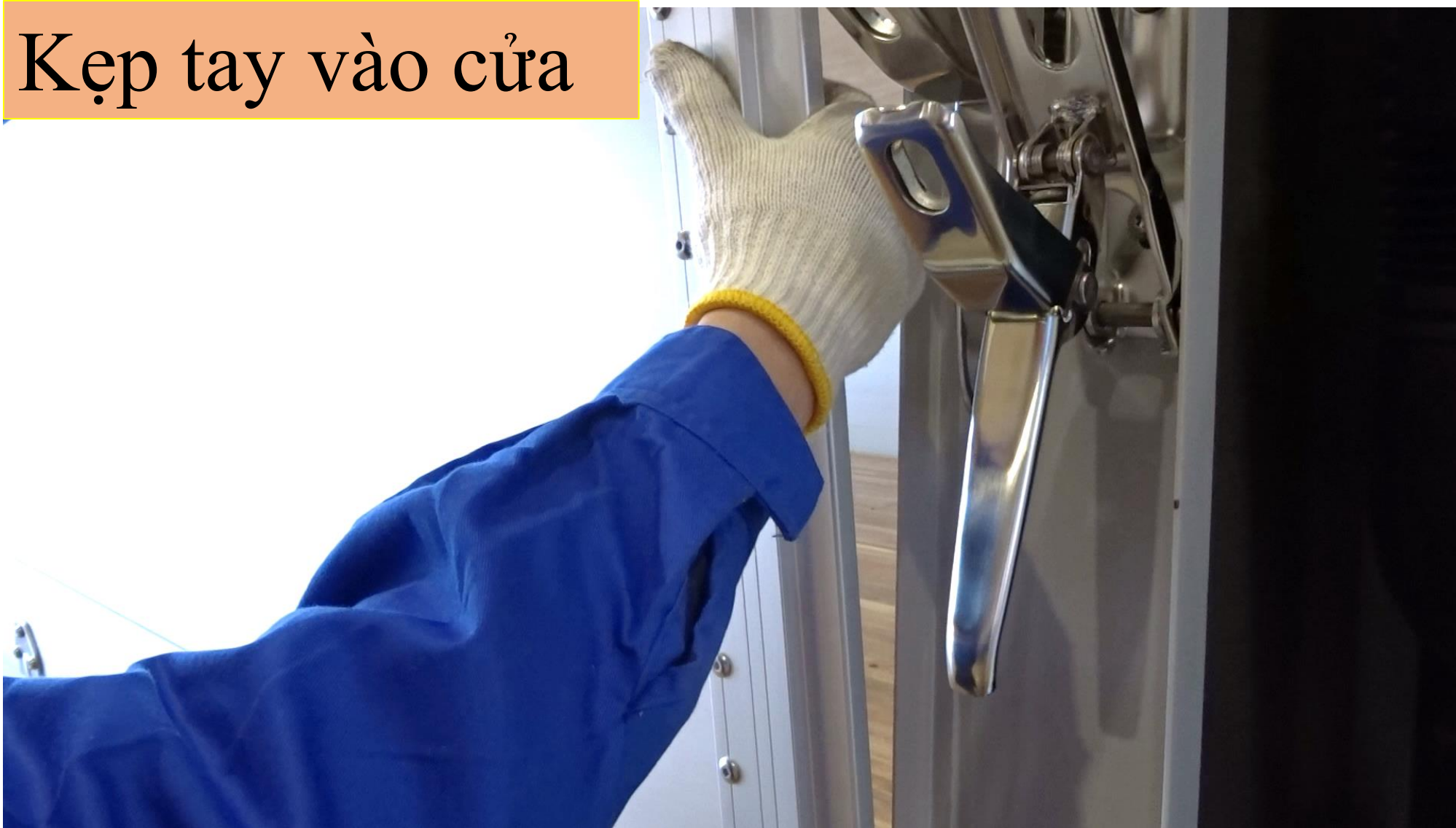
6 Thao tác không an toàn

[Cửa của thùng xe]

※ Cửa ở đây là cửa đóng thùng xe.

- Làm tay bị kẹp gây thương tích khi đóng **cửa**.

Kẹp tay vào cửa

<https://youtu.be/IRQSjcj3EmA>

【Gương của xe tải】

- Đầu đụng trúng **gương** khi đi qua phía trước xe tải.

Đụng trúng gương

<https://youtu.be/j68ROd-atmo>

6 Thao tác không an toàn

[Ghế lái của xe tải]

- Bị ngã gây thương tích khi **nhảy xuống** từ ghế lái.

Leo xuống từ ghế lái

https://youtu.be/t0Uv_wOwTxA

- Chân bị trượt gây thương tích khi **vội vàng** leo lên ghế lái.

Leo lên ghế lái

https://youtu.be/Vb8a_ygiMU

6 Thao tác không an toàn

[Linh kiện nặng]

- Nếu nhầm lẫn cách bê lên sẽ làm đau thắt lưng.
- Không bê vật nặng một mình.

Bê vật nặng lên

https://youtu.be/-eDjl_XXOt4

[Khi động cơ khởi động]

- Tay bị cuốn vào bộ phận chuyển động quay vòng của động cơ như dây curoa.

Chú ý bộ phận chuyển động quay vòng

<https://youtu.be/3jXcVaHqQp8>

6 Thao tác không an toàn

[10 việc không được phép làm]

1. Không đưa tay vào máy móc đang chạy, những đồ vật đang chuyển động quay vòng.
2. Không sử dụng găng tay hay găng tay dùng trong lao động khi sử dụng các dụng cụ chuyển động quay như máy khoan, máy mài v.v.
3. Không tháo vỏ bọc, rào chắn, thiết bị an toàn đang được lắp.
4. Không leo lên, bước qua thiết bị nâng hạ, hầm bảo dưỡng, tấm pallet.
5. Không sờ tay vào các vật có thể gây thương tích như mảnh sắt (vật sắc nhọn), bột, chất lỏng trong pin v.v.

6 Thao tác không an toàn

[10 việc không được phép làm]

6. Hỏi tiền bồi khi không biết điều gì.

7. Không vội vàng đi lên, xuống cầu thang. Không cho tay vào túi, không chạy.

8. Không để lửa như thuốc lá v.v. gần xe.

9. Không đứng dưới cần trục hay bất cứ vật gì đang được kéo đi.

10. Không chạy, nhảy ra ở các lối vào hay các góc rẽ.

7 Kết luận

[Lời cam kết]

“An toàn” là điều căn bản của công việc bảo dưỡng xe ô tô.

Để có một nơi làm việc “an toàn”, điều quan trọng là chúng ta phải đảm bảo trang phục gọn gàng, khu vực thao tác được sắp xếp bố trí hợp lí.

Hãy thực hiện bảo dưỡng xe ô tô bằng ý thức “**An toàn là trên hết**”.

